

“El plaer literari s’ha imposat sobre la confessió del dolor”

Imma Monsó (Lleida, 1959) publica a La Magrana la narració intimista *Un home de paraula*, una confessió sobre el dolor que l'autora va sentir en perdre l'home i els anys compartits.

—Com vau plantejar el llibre, pel que fa al gènere? Pensàveu en una forma de novel·la determinada?

—En un principi pensava en un diari, en aixecar acta del fet de manera literal. Que fos un testimoni. I en un cert moment es va introduir la deriva literària, que en aquest cas no va significar alterar els fets, sinó trobar un estil, una manera de dir aquestes coses, i poder traduir l'atmosfera que volia transmetre.

—El procés de redacció, entre altres coses, havia de ser una catarsi?

—No, perquè la catarsi es fa escrivint els 500 folis que vaig omplir els sis primers mesos, que eren els fets, el diari que volia fer. Ara, quan comences a elaborar el text literari, deixa de ser-ho per ser una altra cosa, un text amb valor literari, que pot tenir un cert valor per al lector.

—No vau pensar mai que en ser un cas general i ben conegut, com és la pèrdua de la persona estimada, a la flor de la vida, per molt personal que fos el relat podria ser impersonal alhora?

—Sí. El risc del tòpic hi era.

—I també el risc de ser previsible, no?

—I previsible, és clar. Una mica suposo que per això hi ha les dues parts del llibre. Fer simplement un tractat del dol, la part B, potser m'hagués semblat insuficient. A la part A, parlo de la meua relació amb ell i de la seva personalitat, una personalitat molt singular que gairebé em va crear problemes perquè al mateix temps que vivia la vida, la literaturitzava, i a l'hora de convertir-lo en literatura, de tan fàcil es feia difícil. És a dir, hi ha un dol, el text B, i l'intent de transmetre —el text A— la potència de les experiències viscudes, d'allò que és objecte del dol, la relació passional amb la persona que li ha ensenyat moltes coses a ella, que li ha fet de mestre i amant. I aquest encaix entre les dues parts ha fet el llibre més singular del que hauria estat si hagués estat només un tractat de dol o bé una història d'amor.

Imma Monsó publica *Un home de paraula*, sobre el dolor de la pèrdua del company de vida.

—No heu reflexionat sobre el fet que, com que havíeu de fer confessions personals, despullar-vos, calia lligar més l'expressió literària, afinar-la més?

—No necessàriament. Perquè després d'haver fet les pàgines de la catarsi, va sorgir el meu estil de sempre, aquesta mirada irònica que s'ha comentat. La veu literària t'ho diu tot a l'orella i ja vaig saber que l'estil, el plaer literari, s'imposava sobre la confessió, que era el perill més gran, la literatura de confessió.

—Acabeu de parlar de plaer literari. Tot i el tema del llibre?

—Jo no concebo l'escriptura sense plaer. En aquest cas no parlaria de felicitat, però sí que el plaer s'ha imposat sobre el dolor.

—D'on extreieu aquest plaer?

—De l'humor i del fet d'encaixar el fet en la seva justa mesura. De situar el drama personal en la insignificantància, en comparar-lo amb els drames que passen a l'univers.

El plaer té també a veure amb el fet d'oblidar-te de tu mateix, de sortir de tu mateix, de ser un cable de la veu narradora. Per tant, en aquest moment n'extreus plaer, perquè oblidés el propi dolor.

—Creieu que aquest llibre en especial us ha canviat, us ha fet diferent, en cap sentit?

—Els meus llibres sempre em construeixen. No he plantejat la literatura com una activitat paral·lela a la meua vida i a la meua persona. Escric per viure més i visc per escriure. Les dues coses estan molt barrejades.

—El tema, tan personal, us ha fet canviar l'estil?

—Jo crec que no. L'evolució hi és, però no a causa del tema, és constant en la meua obra. La tendència és la de depurar, però això no penso que sigui una cosa peculiar meua, sinó de molts escriptors.

—Per tant, el llibre forma part de la vostra trajectòria literària, no es pot considerar un llibre a part?

—Absolutament. No he deixat de fer el que faig sempre, escriure del que m'obsessiona. El llibre revela coses dels meus llibres anteriors i alguns lectors hi han comprès les claus de llibres meus anteriors.

Lluís Bonada